

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पास
सन २०१८-१९ मध्ये रु.१३३.९५ कोटी
निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : नादेकृ-४६१८/प्र.क्र.६०/८ अे,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०००३२

दिनांक - ०६ जुलै, २०१८

वाचा :

१. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. हअप्र-७१६/प्र.क्र.८२/राकृवियो कक्ष, दि. १७/०१/२०१८
२. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३ दि.०२/०४/२०१८
३. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. नादेकृ-४६१८/ प्र.क्र. ६०/ ८अे, दि.२५/५/२०१८
४. नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, कार्यालयाचे पत्र क्र. नादेकृसंप्र/प्र.क्र. ४/२०१८ दि.०१/०६/२०१८

प्रस्तावना :

मराठवाडा व विदर्भातील शेतकऱ्यांना काही वर्षांपासून दुष्काळास तसेच नापिकीस सामोरे जावे लागत आहे. हवामान बदलाचा शेतीवर विपरित परिणाम होऊन शेतीतील घटत्या नफ्यामुळे या भागातील शेतकऱ्यांमध्ये तणावग्रस्तता वाढत आहे. त्यामुळे हवामान बदलानुकूल (Climate Resilient) शेती तंत्रज्ञान अवलंब करणेकरिता जागतिक बँक अर्थसहाय्यित नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाची विदर्भ व मराठवाड्यातील शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यांनी ग्रस्त असलेले १४ जिल्हे व जळगाव जिल्ह्यासह एकूण १५ जिल्ह्यांमधील ५१४२ गावांमध्ये नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाची (बाहय हिस्सा ७० टक्के व राज्य हिस्सा ३० टक्के) अंमलबजावणी करण्यास राज्य शासनाने संदर्भाकित शासन निर्णय दि. १७/०१/२०१८ अन्वये मान्यता प्रदान केली आहे. राज्य शासनाने जागतिक बँकेसोबत सदर प्रकल्पाचा करारनामा दि.०६/०४/२०१८ रोजी केला आहे व जागतिक बँकेने दि.१८/०५/२०१८ पासून प्रकल्पाकरिता कर्ज कार्यान्वित (Loan Effectiveness) केलेले आहे. सदर प्रकल्पाची सन २०१८-१९ पासून आगामी ६ वर्षे कालावधीत पूर्ण क्षमतेने अंमलबजावणी करण्यात येणार असून प्रकल्पामध्ये सुमारे रु. ४००० कोटी रकमेची गुंतवणूक करण्यात येणार आहे. या प्रकल्पाच्या माध्यमातून हवामान बदलास असुरक्षित असलेल्या गावांमध्ये बदलत्या हवामानानुसार Climate Smart शेती तंत्रज्ञानाचा प्रसार करण्यात येणार आहे व शेतकऱ्यांना त्याकरिता आवश्यक पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येणार आहेत. त्याचप्रमाणे, प्रकल्पांतर्गत पूर्णा नदीच्या खोऱ्यातील खारपान पट्ट्यातील ९३२ गावांमध्ये भूजल क्षारतेच्या समस्यांच्या अनुषंगाने सदर भूभागाच्या अनुकूल शेती पध्दतीचा व तंत्रज्ञानाचा शेतकऱ्यांमध्ये प्रसार करण्यात येणार आहे. जेणेकरून प्रकल्प क्षेत्रातील ५१४२ गावांतील शेतीतील नफ्याचे प्रमाण वाढेल व शेतकरी आर्थिक सुस्थितीत येईल.

जागतिक बँकेसोबत केलेल्या करारनाम्यानुसार प्रकल्पाने प्रथम राज्य शासनाच्या निधीतून खर्च करावयाचा असून झालेल्या खर्चापैकी ७० % रक्कमेची जागतिक बँकेकडून प्रतिपूर्ती करण्यात येणार आहे व त्याकरिता प्रकल्पाच्या तिमाही खर्चाचा अहवाल प्रकल्प संचालक यांनी जागतिक बँकेस वेळोवेळी सादर करावयाचे आहे.

चालू वर्षापासून नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत निवडलेल्या गावांसाठी सुक्ष्म नियोजन आराखडे तयार करून त्यानुसार संबंधित गावांमध्ये प्रकल्पांतर्गत कामे हाती घेण्यात येत आहेत. त्यासाठी प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षास सन २०१८-१९ मध्ये प्रकल्पाच्या अंमलबजावणी करिता निधी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती, त्यानुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे-

शासन निर्णय :

१. नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत सन २०१८-१९ मध्ये विविध बाबींची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रकल्पाच्या बाह्य हिस्स्याच्या लेखाशीर्षाखाली रु. १०५.०० कोटी (रु. एकशे पाच कोटी फक्त) व राज्य हिस्स्याच्या लेखाशीर्षाखाली रु. २८.९५ कोटी (रु. अठ्ठावीस कोटी पंच्याण्णव लक्ष फक्त) निधी असा एकूण रु. १३३.९५ कोटी (रुपये एकशे तेहतीस कोटी पंच्याण्णव लक्ष फक्त) अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प यांना वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
२. प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांनी या शासन निर्णयान्वये वितरीत केलेला रु. १३३.९५ कोटी निधी सन २०१८-१९ करिता पुढील लेखाशीर्षाखाली प्रकल्पासाठी अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतूदीतून खर्ची टाकावा.

बाह्य हिस्सा (७० %)	राज्य हिस्सा (३०%)
मागणी क्रमांक डी-३, २४०१ पीक संवर्धन, (११५) लहान / सिमांत शेतकऱ्यांची आणि शेतमजुरांची योजना, (००)(०२) हवामान अनुकूल कृषि प्रकल्प, (बाह्य हिस्सा ७०%) (२४०१ A६४६)'' ३३ अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३, २४०१ पीक संवर्धन, (११५) लहान / सिमांत शेतकऱ्यांची आणि शेतमजुरांची योजना, (००)(०३) हवामान अनुकूल कृषि प्रकल्प, (राज्य हिस्सा ३०%) (२४०१ A६५५)'' ३३ अर्थसहाय्य

३. या शासन निर्णयाद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येत असलेल्या रु. १३३.९५ कोटी (रु . एकशे तेहतीस कोटी पंच्याण्णव लक्ष फक्त) निधीचे कोषागारातून आहरण व वितरणाकरिता प्रकल्प

- संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी आणि वित्त विशेषज्ञ, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
४. या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचा तात्काळ विनियोग करण्यात यावा तसेच प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई यांनी वेळोवेळी उपयोगिता प्रमाणपत्र शासनास सादर करावे.
५. प्रकल्प संचालकांनी प्रकल्पांतर्गत खर्ची पडणाऱ्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र जागतिक बँकेस वेळोवेळी सादर करून त्यांच्याकडून बाह्य हिस्स्याच्या ७०% निधीची सत्वर प्रतिपूर्ती मिळवावी.
६. हा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या मान्यतेने व वित्त विभागाच्या अनौ.संदर्भ क्र.१६१/२०१८/व्यय - १ / दिनांक ०६/०७/२०१८ अन्वये प्राप्त मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०७०७११३८१९०००१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीकांत चं. आंडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:

१. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग मंत्रालय, मुंबई
३. अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४. प्रकल्प संचालक, नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई
५. आयुक्त (कृषि), आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
६. महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई
७. महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
९. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय -१/अर्थसंकल्प-३/अर्थसंकल्प-१३), मंत्रालय, मुंबई
१०. कार्यासन २-अ कृषि व पदुम विभाग मंत्रालय, मुंबई
११. निवड नस्ती.